Κυριακή μετά τα φώτα: Το ευαγγέλιο της νίκης του Χριστού κατά των πειρασμών (Άγιος Νικόλαος Βελιμίροβιτς)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 8 Ιανουαρίου, 2016

(Ματθ. δ' 1-11)

Δεν υπάρχει ούτε μια εντολή τού Θεού που δεν έχουν παραβιάσει οι άνθρωποι. Δεν υπάρχει ούτε μία μοναδική εντολή τού Θεού που να έχουν τηρήσει οι άνθρωποι χωρίς να γογγύσουν και να διαμαρτυρηθούν. Και δεν υπάρχει ούτε μία εντολή τού Θεού που να παραβίασε ο Κύριος Ιησούς κι ούτε μία που να την τήρησε με γογγυσμούς και διαμαρτυρίες. Όλα όσα είχε στην επίγεια ζωή Του να υποφέρει, να τηρήσει και να υποστεί, τα εφάρμοσε με τέλεια ταπείνωση κι απόλυτη υπακοή στον ουράνιο Πατέρα Του. Κι αυτό **για να διδάξει σ' όλους εμάς την ταπείνωση και την υπακοή** · να μας ενθαρρύνει στην αντοχή και την καρτερία· να μας δείξει πως**όλες οι ουράνιες εντολές είναι και δυνατές και απαραίτητες για μας να τις τηρήσουμε** , με την εποπτεία και την καθοδήγηση του παντεπόπτη και ζώντος Θεού. Οι άνθρωποι διαμαρτύρονται για τη φτώχεια τους, παραπονούνται ότι δε γνωρίζουν την καταγωγή τους, μ' όλο που όλοι οι άνθρωποι γνωρίζουν, αν κάνουν μια αναδρομή, ότι οφείλουν την ύπαρξή τους στο βασιλιά Θεό. Κι Εκείνος, ο Μονογενής κι αγαπητός Υιός τού Θεού, δεν παραπονέθηκε που γεννήθηκε σε φάτνη αλόγων ή που δεν είχε «*που την κεφαλήν κλίνη*».
Οι άνθρωποι καταριούνται τους εχθρούς τους, αν και πολύ συχνά είναι τα δικά τους σφάλματα που έκαναν τους γείτονες εχθρούς τους και τους έστρεψαν εναντίον τους. Εκείνος όμως, ο αναμάρτητος Αμνός τού Θεού, αναγκάστηκε στην αγκαλιά της μητέρας Του ακόμα να δραπετεύσει σε γη μακρινή, για ν' αποφύγει το ξίφος τού Ηρώδη. Κι όμως, **Εκείνος δεν καταράστηκε τους εχθρούς Του**.

Συχνά οι άνθρωποι, όταν αντιμετωπίζουν δικά τους προβλήματα επαναστατούν εναντίον των αρχόντων και των νόμων τους. Εκείνος όμως, ο Νομοδότης τού σύμπαντος, **υποτάχθηκε στους υπάρχοντες νόμους** και απέδωσε «*τα Καίσαρος Καίσαρι*» (Μάρκ. ιβ' 17).

Οι άνθρωποι βρίσκουν σκληρή τη νηστεία, μ' όλο που το ψωμί και τα χορταρικά επιτρέπονται ακόμα και στην αυστηρότερη νηστεία και παρά το γεγονός ότι η νηστεία είναι σημαντική για την κάθαρση του νου και της συνείδησης. Εκείνος, ο Πάναγνος, χωρίς να έχει καμιά ανάγκη για κάθαρση, ανέλαβε εκούσια να κάνει τεσσαρακονθήμερη νηστεία και

μάλιστα αυστηρή, χωρίς ψωμί, χορταρικά ή νερό.

Η προσευχή είναι αγώνας για τον άνθρωπο, τόσο η κοινή προσευχή στην εκκλησία όσο κι η κατά μόνας. **Η προσευχή είναι κλίμακα που αναβιβάζει τον άνθρωπο και τη ζωώδη ύπαρξή του από τη γη στο Θεό** . Εκείνος που κατά σάρκα έζησε μαζί με τους άλλους ανθρώπους στη βάση τής κλίμακας της ζωής, ενώ το πνεύμα Του ήταν στην κορυφή, πήγαινε πρόθυμος και χαρούμενος για να προσευχηθεί στη συναγωγή και περνούσε νύχτες ολόκληρες στην έρημο προσευχόμενος.

Οι άνθρωποι δε θα τηρήσουν χωρίς γογγυσμό ούτε το ελάχιστο δείγμα τού νόμου τού Θεού, ακόμα κι αν ο νόμος αυτός δόθηκε για τη σωτηρία τους . Εκείνος όμως, ο Σωτήρας τού κόσμου, που δεν είχε τίποτα από το οποίο έπρεπε να σωθεί, τήρησε υπάκουα ακόμα και τις πιο δύσκολες εντολές τού νόμου τού Θεού και παραδόθηκε ταπεινά να θυσιαστεί για τους ανθρώπους, μόνο επειδή γνώριζε ότι αυτό ήταν το θέλημα του ουράνιου Πατέρα Του και απαραίτητο για τη σωτηρία τού ανθρώπου.

Ο Αδάμ κι η Εύα, που ζούσαν άνετα στον Παράδεισο και απολάμβαναν όλα τα θεϊκά πλούτη και τις θεϊκές ηδονές, **δεν μπόρεσαν να ξεπεράσουν ένα μικρό πειρασμό τού πονηρού** και να μην αγγίξουν τον απαγορευμένο καρπό. Εκείνος όμως στη μόνωση της έρημου, πεινασμένος και διψασμένος, χωρίς ψωμί και νερό, χωρίς κανένα φίλο ή βοηθό κοντά Του, **αντιστάθηκε στους μεγαλύτερους πειρασμούς** που μπόρεσε να επινοήσει ο σατανάς.

Πόσο μεγαλειώδη, πόσο θαυμαστά μεγαλειώδη είναι όλα τα γεγονότα της ζωής τού Χριστού! Είναι σαν ένα βουνό που τα πόδια του βρέχει με δυσκολία η θάλασσα κι η κορυφή του δεν είναι ορατή στο ανθρώπινο μάτι. Πολλοί που διαβάζουν την Αγία Γραφή νομίζουν ότι η υπέρτατη διδασκαλία τού Χριστού βρίσκεται στην επί του Όρους Ομιλία Του. Υπάρχουν πολλά μέγιστα γεγονότα στη ζωή τού Χριστού όμως που, στο δίδαγμα που παρέχουν, στέκονται στο ίδιο ύψος με την επί του Όρους Ομιλία. Είναι σίγουρο πως δεν υπάρχει τίποτα ασήμαντο σ’ αυτά. Κι είναι επίσης σίγουρο πως δεν είναι δυνατό να ειπωθεί ότι το μάθημα που δίνει με λόγια είναι πιο σπουδαίο από τη διδαχή που παραδίνει με τις πράξεις και τα έργα Του. Μπορεί επίσης να πει κανείς ότι οι πράξεις και τα έργα τού Χριστού, στην πλειονότητα των πιστών κάνουν μεγαλύτερη εντύπωση από τα λόγια των διδαχών Του. Με τον ίδιο τρόπο θα λέγαμε ότι μεγαλύτερη εντύπωση αφήνει στους ανθρώπους ένας γιατρός που ανοίγει ήρεμα τα μάτια ενός τυφλού, από εκείνον που εξηγεί με λόγια πως θα μπορούσε να δώσει κανείς φως σ’ έναν τυφλό. Από την άλλη μεριά, τα μεγαλειώδη και θαυμαστά έργα στη ζωή τού Χριστού θα παρέμεναν μυστηριώδεις και ακατάληπτες βροντές στην κορυφή τού βουνού, αν δεν είχαν συγκεκριμένη έκφραση, εξήγηση και κατεύθυνση, στη διδαχή που θέλησε να δώσει ο θείος Διδάσκαλος με τα λόγια Του.

Όταν ο άνθρωπος αναλογιστεί το ένα και το άλλο (τα έργα και τα λόγια), πρέπει να παραδεχτεί με βαθύ σεβασμό και ταπείνωση πως είναι ανερμήνευτα μεγάλα, πως το ένα δεν μπορεί να χωριστεί από το άλλο, όπως κι η Ανατολή δεν μπορεί να χωριστεί από τη Δύση. **Σε τι θα βοηθούσαν οι παραινέσεις τού Χριστού να προσευχόμαστε διαρκώς, αν δεν είχε δώσει ο ίδιος το παράδειγμα της διαρκούς προσευχής;** Ή, από την άλλη μεριά, **πώς θα μπορούσαμε να κατανοήσουμε και να κάνουμε χρήση τής μακράς νηστείας, αν ο ίδιος δεν είχε αποδείξει με το παράδειγμά Του την ανάγκη και τη σωστική φύση τής νηστείας για μας;** Με τον ίδιο τρόπο τα έργα φιλανθρωπίας κι η διδασκαλία Του για την ελεημοσύνη, συμπληρώνουν η μια την άλλη. Το ίδιο θα λέγαμε για τους αγώνες Του με το σατανά και τις διδαχές Του ότι πρέπει ν' αγρυπνούμε για την ψυχή μας και να ξεπεράσουμε τους πειρασμούς, αλλά και τα πολλά άλλα παραδείγματα, τόσο με λόγια όσο και με έργα, που θα μπορούσαμε να πάρουμε. **Τα έργα Του βρίσκονται σε απόλυτη αρμονία με τα λόγια Του**, όπως κι ένα υγιές σώμα με μια υγιή ψυχή. Ήρθε στον κόσμο όχι μόνο για να ενσαρκωθεί, αλλά για να σαρκώσει και κάθε λόγο Του, να ντύσει κάθε μεγαλειώδη λόγο Του στην υπέροχη σάρκα των ορατών πράξεων και ορατών έργων.

Ας δούμε τώρα πως σαρκώνει τα λόγια Του για τη **νηστεία**, την **αγρυπνία** και την υπέρβαση του πειρασμού σ' ένα θαυμαστό σώμα πράξεων και έργων. Μετά το βάπτισμά Του στον Ιορδάνη, **αποχωρεί στην έρημο** για ν' αναλάβει τη μεγάλη άσκηση της νηστείας, της αγρυπνίας και της πάλης με το σατανά.

***

«*Τότε ο Ιησούς ανήχθη εις την έρημον υπό του Πνεύματος πειρασθήναι υπό του διαβόλου*» (Ματθ. δ' 1). **Γιατί αυτό έγινε αμέσως μετά το βάπτισμα; Για να μας δείξει πως μετά από το βάπτισμα είμαστε εκτεθειμένοι στον πειρασμό κι ότι αυτό θα γίνεται ως το θάνατό μας. Με το βάπτισμα καθαριζόμαστε και οπλιζόμαστε με τη δύναμη του Θεού. Μετά απ' αυτό οδηγούμαστε στη μάχη.** Γράφει ο **ιερός Χρυσόστομος**: «*Δε σου δόθηκαν τα όπλα για να καθήσεις στα μετόπισθεν, αλλά για ν' αγωνιστείς, να πολεμήσεις*». Με το βάπτισμα γινόμαστε όπως ο Αδάμ στον παράδεισο. Διερωτώμαστε πολλές φορές **γιατί ο Θεός μάς οδηγεί στο δρόμο των πειρασμών; Πρώτο, για να υποδηλώσει την ελευθερία μας**. Με το βάπτισμα ο Θεός μάς όπλισε με τη δύναμή Του κι ύστερα μας άφησε να διαλέξουμε: θα χρησιμοποιήσουμε τα όπλα αυτά εναντίον τού διαβόλου ή εναντίον τού Θεού; **Δεύτερο για μας**, ώστε αν πέσουμε, να μας δείξει τι σημασία είχε η αμαρτία τού Αδάμ και να δικαιώσουμε το Θεό που τον έδιωξε από τον παράδεισο και τον έβαλε στην κοιλάδα των δακρύων. Ή, αν αποδειχτούμε νικητές,**ν' αποκαλύψει τη δύναμη του Θεού που έχουμε μέσα μας**. Η Νέα Κτίση μάς αναδείχνει σε νέα δύναμη, νέο παράδεισο, νέο άνθρωπο, νέα νίκη και δόξα, αλλά και νέα πτώση.

Γιατί το Άγιο Πνεύμα οδήγησε το Χριστό να δοκιμαστεί; Για να μας δείξει πώς ο Χριστός αφέθηκε να δοκιμαστεί από τον πειρασμό σκόπιμα κι όχι συμπτωματικά. Ο Θεός δεν οδήγησε τον Αδάμ σκόπιμα μπροστά στο σατανά για να δοκιμαστεί, το έκανε όμως με το Χριστό, για να δείξει έτσι πως ο Αδάμ υπόκυψε στον πειρασμό σε ευκολότερες περιστάσεις, ενώ ο Χριστός σε πολύ δύσκολες συνθήκες αποδείχτηκε νικηφόρος απέναντι στον πειρασμό. Αυτό μας δείχνει επίσης πως η πτώση τού Αδάμ έγινε στον παράδεισο, ενώ η νίκη τού Χριστού έγινε στη γη, στην κοιλάδα των δακρύων και της εξορίας, στην έρημο. Αναφέρει το ευαγγέλιο πώς ο Ιησούς οδηγήθηκε στην έρημο, «*ανήχθη εις την έρημον*».

Στην έρημο ο Χριστός νήστεψε σαράντα μέρες και σαράντα νύχτες. Τι φοβερό θέαμα! Ενώ οι αμαρτωλοί, για τους οποίους κατέβηκε στη γη, επιδίδονται στο να τρώνε και να πίνουν με υπερβολή τα γήινα αγαθά, Εκείνος, ο Φίλος των αμαρτωλών, παραμένει στη μόνωση της ερήμου με προσευχή και δάκρυα μέρα και νύχτα, χωρίς να δοκιμάζει ούτε ψωμί ούτε νερό, για σαράντα ολόκληρα μερόνυχτα. **Ο Κύριος το έκανε αυτό για να μας δείξει την αμέτρητη αγάπη Του για τον άνθρωπο**, που τον καθάρισε με τη νηστεία Του και τον δίδαξε με το παράδειγμά Του. **Έτσι θέλησε να δείξει επίσης τη στενή σχέση με τον ουράνιο Πατέρα Του και την υπακοή Του σ' Αυτόν**.

Προσέξτε! Όλ' αυτά που οι άνθρωποι λένε ότι αδυνατούν να κάνουν, Εκείνος τα έκανε. Όλ' αυτά που οι άνθρωποι κάνουν απρόθυμα και με γογγυσμό, Εκείνος τα έκανε υπάκουα και με ζήλο. Τήρησε όλ' αυτά που ο περιούσιος λαός εκτιμούσε πως δεν μπορούν να τηρηθούν. Μέσα στα πλούτη τής Αιγύπτου ο περιούσιος λαός απομακρύνθηκε από το Θεό. Όταν Εκείνος πήγε στην Αίγυπτο έμεινε ανεπηρέαστος από τ' αγαθά της, όπως κι ο Ιωσήφ. Ο περιούσιος λαός έζησε σαράντα χρόνια στην έρημο κι εκεί απομακρύνθηκε από το Θεό, αν κι ο Θεός τον οδηγούσε με το χέρι Του και τον έτρεφε με το ουράνιο μάννα. Κι Εκείνος πέρασε σαράντα μέρες στην έρημο χωρίς τροφή και νερό, με σταθερή ταπείνωση και υπακοή στο Θεό. Τελικά ο περιούσιος λαός μπήκε στη Γη τής Επαγγελίας αλλά κι εκεί εγκατέλειψε το Θεό, μ' όλο που ο Θεός τους προειδοποιούσε συνέχεια με το νόμο και τους προφήτες. Κι Εκείνος, στη Γη τής Επαγγελίας, όταν μερικοί τον είχαν ήδη αναγνωρίσει ως Κύριο και Μεσσία, έμεινε σταθερά πιστός, ταπεινός και υπάκουος στον ουράνιο Πατέρα Του.

«*Και νηστεύσας ημέρας τεσσαράκοντα και νύκτας τεσσαράκοντα ύστερον επείνασε*» (Ματθ. δ' 2). Μετά από σαράντα μέρες με διαρκείς αγρυπνίες, νηστείες και προσευχές, ο Κύριος Ιησούς επείνασε. Και τότε προσελθών αυτώ ο πειράζων, **ξεκίνησε να τον δοκιμάζει**.

Ο πειρασμός ξεκίνησε τις δοκιμασίες του από το σώμα, με πρόσχημα το πεινασμένο σώμα τού Κυρίου. Του είπε: «*ει υιός ει του Θεού, ειπέ ίνα οι λίθοι ούτοι*

άρτοι, γέννωνται» (Ματθ. δ' 3). **Γιατί ο διάβολος δε μετατρέπει ο ίδιος τις πέτρες σε άρτους, αντί να το ζητά αυτό από τον Κύριο;** Αυτό θα ήταν μεγαλύτερος πειρασμός σ' έναν πεινασμένο άνθρωπο, να δει δηλαδή και να μυρίσει το φρεσκοφουρνισμένο ψωμί μπροστά του. Γιατί ο πειρασμός δεν έφερε το φρεσκοφουρνισμένο ψωμί στον πεινασμένο Ιησού; Για έναν πολύ απλό λόγο:**επειδή δεν μπορούσε**. Επειδή ήταν ανήμπορος να το κάνει, ζήτησε από τον Κύριο τα μέσα για να του προξενήσει τον πειρασμό.

Ο Θεός είναι ο Δημιουργός τής πέτρας, όπως και του ψωμιού. Στην ίδια τη Δημιουργία ο Θεός βγάζει ψωμί από την πέτρα, δηλαδή από το έδαφος. Η θαυμαστή μετατροπή της πέτρας σε ψωμί, λοιπόν, είναι ένα καθημερινό έργο τού Θεού, όπως καθημερινά μετουσιώνει το ψωμί σε αίμα. Αυτό μόνο ο Θεός το κάνει, κανένας άλλος. Ο Ιησούς μπορούσε να το κάνει αυτό άνετα, αν το επιθυμούσε. **Δε λογαριάζεται νηστεία γι' αυτόν που δεν έχει τίποτα να φάει, αλλά γι' αυτόν που έχει, αλλά δεν τρώει**.

Από τα λόγια τού πονηρού είναι φανερό πως αυτός προσπαθεί να μυκτηρίσει το Θεό. Είναι σα να λέει: «*Αυτή είναι η δύναμη του Θεού κι η αγάπη Του για τους ανθρώπους! Μια βραχώδης και άδεια έρημος απ' όλες τις πλευρές. Δεν υπάρχει πουθενά ψωμί για έναν πεινασμένο άνθρωπο. Ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο και τον έβαλε σε μια έρημο όπου δεν υπάρχει ψωμί, ώστε να υποφέρει από την πείνα και να πεθάνει. Πού είναι η δύναμή Του και η αγάπη Του, πού είναι η συμπάθειά Του; Εσύ λοιπόν, αν είσαι αληθινά Υιός τού Θεού και αν μπορείς, κάνε τις πέτρες αυτές του Θεού ψωμιά και φάγε. Αν ο Θεός δε σου έχει δώσει τέτοια δύναμη, γιατί είσαι κοντά Του; Έλα μαζί μου να εναντιωθούμε στο Θεό!*»

Αλίμονο! **Τέτοιοι ψίθυροι και τέτοιες υποβολές έχουν μεγάλη επιτυχία σ' εκείνους που είναι αδύναμοι στην πίστη**.

(Ο **Ζηγαβηνός** λέει: «***Να μην πιστεύεις ποτέ το διάβολο, ακόμα κι αν πρόκειται να σου προτείνει κάτι χρήσιμο κι απαραίτητο, γιατί δελεάζει με το χρήσιμο και καταλήγει στο πονηρό. Μην κάνεις ποτέ το θέλημα των δαιμόνων ούτε από πείνα ούτε από οποιαδήποτε άλλη ανάγκη, αλλά να προσφεύγεις στο Θεό***»).

Στη βλασφημία και την κακία αυτή ο Χριστός έδωσε ήρεμα τέτοια απάντηση, που πρέπει ως το τέλος του κόσμου **να λειτουργήσει σαν διδαχή, σαν επιτίμιο κι επίπληξη στους λαίμαργους και κοιλιόδουλους αυτού του κόσμου**: «*Ο δε αποκριθείς είπε· γέγραπται, ουκ επ' άρτω μόνω ζήσεται άνθρωπος, αλλ' επί παντί ρήματι εκπορευομένω διά στόματος Θεού*» (Ματθ. δ' 4). Πιο δύσκολο είναι να δημιουργήσεις από την αρχή, παρά να μεταβάλεις σε ψωμί αυτό που έχει δημιουργηθεί. Ο Θεός δημιούργησε τα πάντα μόνο με το λόγο Του. Έτσι με το λόγο

Του μπορεί να θρέψει κι όλον τον κόσμο. Με τι άλλο θα τρέφονταν οι ουράνιες δυνάμεις, αν όχι με τον ζωοποιό λόγο τού Θεού;**Όταν απομακρυνθήκαμε από το λόγο τού Θεού, πέσαμε σε τροφή που έγινε από τη γη**. Αν κι η ζωή μας προέρχεται από τη γη όμως, δεν είναι η γη που μας τη δίνει, αλλ' **ο λόγος τού Θεού**. «*Ζήσον με κατά τον λόγον σου*» (Ψαλμ. ριη' 25) λέει ο προφητάνακτας **Δαβίδ**. Κι αλλού πάλι λέει πως τα λόγια τού Κυρίου είναι «*γλυκύτερα υπέρ μελί και κηρίον*» (Ψαλμ. ιη' 11).

Πουθενά στην Αγία Γραφή δεν αναφέρεται ότι υπάρχει ζωή και φως στο ψωμί που προέρχεται από τη γη. Αυτό λέγεται μόνο για το λόγο τού Θεού (βλ. Ιωάν. α 4).**Ζωή είναι ο Θεός**. **Χωρίς Αυτόν δεν υπάρχει ζωή**. Όλα τα υπόλοιπα - τροφή, νερό, αέρας και φως - δεν είναι ζωή ή πηγή ζωής, αλλά μόνο **αγωγοί ζωής**. Κι αυτά είναι λόγια τού Θεού, καλυμμένα με παχύ κι αισθητικό μανδύα για χάρη των σαρκικών πλασμάτων. **Οι αναμάρτητοι άγγελοι δεν έχουν ανάγκη από αγωγούς, γιατί τρέφονται άμεσα από τα ζωοποιά λόγια τού Θεού**. Εμείς δεν μπορούμε να το κάνουμε αυτό, επειδή **είμαστε αδύναμοι, μας έχει εξασθενήσει η αμαρτία**. Δε θα μπορούσαμε ν' αντέξουμε γυμνά τα αγνά λόγια τού Θεού, θα ήταν μια τροφή πολύ δυνατή για μας. Μας διδάσκει ο **απόστολος**: «*Ζων γαρ ο λόγος τού Θεού και ενεργής και τομώτερος υπέρ πάσαν μάχαιραν δίστομον καί διικνούμενος άχρι μερισμού ψυχής τε και πνεύματος, αρμών τε και μυελών, και κριτικός ενθυμήσεων και εννοιών καρδίας*» (Εβρ. δ' 12). Τέτοιος είναι ο δυνατός και μεγαλειώδης λόγος τού Θεού. Κι αν ο Χριστός, η πληρότητα του λόγου τού Θεού, δεν είχε κατεβεί στη γη ντυμένος με το παχυλό και υλικό σώμα, ποιος θα μπορούσε ν' αντέξει τη θωριά Του; Ο **προφήτης Μαλαχίας**, που ένιωσε αυτή την παντοδυναμία τού Χριστού, ως Λόγου τού Θεού, αναφώνησε με φόβο: «*Και τις υπομενεί ημέραν εισόδου αυτού; ή τις υποστήσεται εν τη οπτασία αυτού; Διότι αυτός εισπορεύεται ως πυρ χωνευτηρίου και ως ποιά πλυνόντων*» (γ' 2).

Ο Χριστός είναι εκείνος **ο Λόγος τού Θεού** κι εκείνος ο Άρτος τής Ζωής, από τον οποίο κάθε άρτος αντλεί δύναμη και ζωηφόρα θρεπτική ουσία. **Γιατί να μετατρέψει τους λίθους σε ψωμιά;** Πεινούσε όχι επειδή έπρεπε να πεινάσει, αλλ' επειδή ήθελε να πεινάσει, επειδή ο ίδιος ανέλαβε θελληματικά να πληρώσει κάθε δικαιοσύνη. Δεν ήταν αυτή η συμπτωματική πείνα ενός θνητού ανθρώπου, αλλ' η πείνα τού Αθάνατου, που με τη νίκη Του εναντίον τού διαβόλου και με τη διδασκαλία Του, θα ικανοποιήσει όλες τις γενιές, ως τη συντέλεια των αιώνων.

Ο δεύτερος πειρασμός απευθύνθηκε στο νου Του. «*Τότε παραλαμβάνει αυτόν ο διάβολος εις την αγίαν πόλιν, και ίστησιν αυτόν επί το πτερύγιον τού ιερού. και λέγει αυτώ· ει υιός ει του Θεού, βάλε σεαυτόν κάτω· γέγραπται γαρ ότι τοις αγγέλοις αυτού εντελλείται περί σου, και επί χειρών αρούσί σέ, μήποτε προσκόψης προς λίθον τον πόδα σου*» (Ματθ. δ' 5, 6). Πάλι εδώ ο διάβολος ξεκινά με τα κακόβουλα λόγια ει υιός ει του Θεού. Εδώ, όπως βλέπουμε, άρχισε να χρησιμοποιεί την Αγία Γραφή

(Ψαλμ. 90, 11-12). Βέβαια, στα λόγια που παραθέτει δίνει ένα τελείως διεστραμμένο νόημα, όπως κάνουν όλοι οι εχθροί τού Θεού και του Νόμου Του.

Αν ο πρώτος πειρασμός απευθυνόταν ως **μάθημα σε λαίμαργους** και σ' εκείνους γενικότερα που παρασύρονται από τα πάθη τους, **ο δεύτερος στόχευε στους αλαζόνες σοφούς, τους υπερήφανους και τους διανοούμενους**. **Σ' εκείνους που αποκτούν κάποια κοσμική γνώση κι η υπερηφάνειά τους τούς οδηγεί πάνω από την Εκκλησία τού Θεού ωσότου, τη στιγμή της ύψιστης μέθης τους, ο ίδιος ο σατανάς τους προστάζει να πηδήσουν στην καταστροφή.**

Η συσσωρευμένη γνώση μακριά από το Θεό και την Εκκλησία Του, οδηγεί τους αλαζόνες να νομίζουν πως συσσωρεύουν δύναμη, ενώ στην πραγματικότητα αυξάνουν την αδυναμία τους. Αυτός που αυξάνει την υπερηφάνεια του, αυξάνει την αδυναμία του. Αυτός που απομακρύνεται από το Θεό, χάνει ολοένα και περισσότερο σε δύναμη και σε πνεύμα, ώσπου τελικά σκορπίζεται όπως η στάχτη στον άνεμο. Όταν ο αλαζόνας αδυνατίζει στο έσχατο σημείο κι όταν η απόσταση που τον χωρίζει από το Θεό γίνεται απρόσιτη, νομίζει πως στέκεται με τα δικά του πόδια στο πτερύγιο του ιερού κι ότι έχει βάλει τον ίδιο το Θεό κάτω από τα πόδια του. Τότε είναι που ο σατανάς τον πλησιάζει με τον πειρασμό του και του λέει: «Πήδησε, πέταξε! Οι άγγελοί σου (δηλαδή τα είδωλά σου) θα σε κρατήσουν για να μην πέσεις!»

Ποια ήταν η απάντηση του Κυρίου στον πειρασμό; «*Έφη αυτώ ο Ιησούς· πάλιν γέγραπται, ουκ εκπειράσεις Κύριον τον Θεόν σου*» (Ματθ. δ' 7). **Ο Θεός αγαπά τους ανθρώπους με μιαν αγάπη απερίγραπτη** και γι' αυτό δε θα λάβει μέρος στ' ανόητα παιχνίδια που παίζουν οι ίδιοι, **ούτε και θα κάνει θαύματα για να ικανοποιήσει την φιλοπεριέργεια των ανθρώπων**. Ο Θεός ποτέ δεν έκανε ούτε ένα μοναδικό θαύμα, ούτε και θα κάνει κανένα για να ικανοποιήσει την αργή περιέργεια του ανθρώπου. **Όλα τα θαύματά Του αποβλέπουν στο να υπηρετήσουν τις πραγματικές ανάγκες των ενδεών, στη θεραπεία των ασθενών, στον προσηλυτισμό των απίστων που αναζητούν την αληθινή πίστη και στη δικαίωση των πιστών, όταν βασανίζονται για την πίστη τους**. **Με κάθε μας πράξη, με κάθε μας σκέψη και με κάθε μας επιθυμία που δε στηρίζεται στην ταπείνωση και την υπακοή σ' Εκείνον, εκπειράζουμε το Θεό**. **Εκείνοι που ποδοπατούν το νόμο τού Θεού, φουσκωμένοι στο μυαλό από τη γνώση τους, εκπειράζουν το Θεό και οδηγούνται στον όλεθρο**.

Ο Θεός είναι μακρόθυμος. Με τη μακροθυμία Του **υπομένει το σαρκασμό τους, την υπερηφάνεια και κάθε βλασφημία τους**. **Περιμένει όλους αυτούς να εγκαταλείψουν τον ατμό τής αλαζονείας τους και να μετανοήσουν**. **Αν**

όμως παραμείνουν σκληρόκαρδοι - κάτι που οφείλεται κι αυτό στην αλαζονεία τους - ο Θεός παραχωρεί να πέσουν ολοκληρωτικά στη δύναμη των πειρασμών των δαιμόνων.

Στην επιστολή του προς τον διάκονο Ιωάννη γράφει **ο άγιος Ισίδωρος ο Πηλουσιώτης**: «***Ο Θεός υποσχέθηκε πως θα βοηθήσει αυτόν που κινδυνεύει, όχι εκείνον που τον εκπειράζει· αυτόν που δυστυχεί κι όχι εκείνον που τα κάνει όλα για επίδειξη, για ν' αποκτήσει κενοδοξία***».

Αυτούς ο δαίμονας, ο πειρασμός, τους ανεβάζει στο ύψιστο σημείο τής αλαζονείας τους και τους προτρέπει να πέσουν κάτω. Εκείνοι πηδούν υπάκουα, πέφτουν και χάνονται. Και τ' όνομά τους διαγράφεται από την Βίβλο της Ζωής.

Με τον τρίτο πειρασμό ο διάβολος απευθύνεται στην καρδιά Του : «*Πάλιν παραλαμβάνει αυτόν ο διάβολος εις όρος υψηλόν λίαν και δείκνυσιν αυτώ πάσας τας βασιλείας τού κόσμου και την δόξαν αυτών, και λέγει αυτώ· ταύτα πάντα σοι δώσω, εάν πεσών προσκυνήσης με*» (Ματθ. δ' 8, 9). Αυτός είναι **ο πειρασμός τού πλούτου, της εξουσίας και της δόξας**. Ο αριθμός εκείνων που οδηγούνται στη δαιμονική αυτή άβυσσο είναι αμέτρητος. **Πώς ο διάβολος προσφέρει εκείνο που δεν μπορεί να δώσει;** «*Του Κυρίου η γη και το πλήρωμα αυτής, η οικουμένη και πάντες οι κατοικούντες εν αυτή*» (Ψαλμ. κγ' 1) λέει ο ιερός Ψαλμωδός.

Ο διάβολος ψεύδεται. Όπως είπε ο Κύριος, «*ψεύστης εστί και ο πατήρ αυτού*» (Ιωάν. η 44). Μάλιστα! **Δεν είναι απλά ψεύτης, αλλά πατέρας τού ψεύδους**. Μόνο οι ανόητοι, που ξεχνούν ότι ο ζων και αληθινός Θεός είναι παντοδύναμος κι ο μόνος Κύριος του κόσμου, παρασύρονται από τα ψέματά του. **Αυτό που δίνει ο Θεός στον άνθρωπο, είναι για να τον βοηθήσει. Εκείνο που υπόσχεται ο διάβολος να δώσει και φαίνεται πως το δίνει, είναι για την καταστροφή του**. Δεν δίνει το δικό του, αλλ' αυτό που έχει αρπάξει, που έχει κλέψει από τον παντεπόπτη Θεό. **Τα δώρα τού Θεού είναι ευλογημένα και μόνιμα, ενώ τα δώρα τού διαβόλου είναι καταραμένα και παροδικά, σαν τον άνεμο.**

Την ώρα τού τελευταίου πειρασμού ο διάβολος χρησιμοποιεί το μέγιστο ψέμα τού κόσμου, με το οποίο ζητά από τον Κύριο κάτι που ξεπερνά κάθε αλαζονεία, εκτός από εκείνην του διαβόλου. Ο Κύριος Ιησούς όμως του απάντησε κυρίαρχα: «*Τότε λέγει αυτώ ο Ιησούς - ύπαγε οπίσω μου, σατανά· γέγραπται γαρ, Κύριον τον Θεόν σου προσκυνήσεις και αυτώ μόνω λατρεύσεις*» (Ματθ. δ' 10).

Ένα ξερό κομμάτι ψωμί από τον Κύριο είναι πιο γλυκό απ' όλα τα βασίλεια του κόσμου και τη δόξα τους, αν προέρχονται από το χέρι τού διαβόλου. Κάθε άνθρωπος που είναι με οποιοδήποτε τρόπο προσκολλημένος στο Θεό, είναι πιο πλούσιος και πιο

ένδοξος από το διάβολο. Είναι γελοίο για έναν πλούσιο άνθρωπο να θελήσει να λάβει κάτι από τα χέρια ενός ζητιάνου. Ο Θεός είναι πραγματικά πλούσιος. Πλουσιότεροι μετά από Εκείνον είναι οι άγγελοι. Μετά έρχεται ο άνθρωπος κι έπειτα τα κτήνη, τα φυτά και τα ορυκτά. Κάθε πλάσμα τού Θεού κατέχει κάτι που έλαβε από τα αρίφνητα πλούτη Του. Ο διάβολος όμως δεν έχει τίποτα, εκτός αν το κλέψει.

Είναι πιθανό ο σατανάς να δοκίμασε το Χριστό και μ' άλλους πειρασμούς. Μπροστά του είχε ένα μοναδικό παράδειγμα ανθρώπου που ποτέ, ούτε για μια στιγμή, δεν παραδόθηκε στη δύναμή του. Οι ευαγγελιστές παραθέτουν μόνο τους τρεις αυτούς βασικούς πειρασμούς, στους οποίους περιλαμβάνεται κάθε άλλος πειρασμός στη ζωή των ανθρώπων.
Ο πρώτος είναι ο πειρασμός τής σάρκας, της θεληματάρικης φύσης μας. Ο δεύτερος είναι ο πειρασμός τού νου, της σκεπτόμενης φύσης μας. Κι ο τρίτος είναι ο πειρασμός τής καρδιάς, της συναισθηματικής μας φύσης.

Ο πρώτος πειρασμός συνήθως απευθύνεται στους νέους, ο δεύτερος στους ώριμους κι ο τρίτος στους μεγαλύτερους. Οι νέοι αγωνίζονται ενάντια στα σωματικά πάθη και τις επιθυμίες. Οι ώριμοι άνθρωποι αγωνίζονται ενάντια στην αλαζονεία τού νου, στις γνώσεις και τη διανοητική τους ικανότητα. Οι πιο ηλικιωμένοι αγωνίζονται ενάντια στη φιλαργυρία, στη φιλαρχία και τη δόξα· κι από τα τρία αυτά η φιλαργυρία είναι το φοβερότερο από τα πάθη.
Έτσι οι τρεις αυτοί μέγιστοι πειρασμοί τού σατανά, με τους οποίους δοκίμασε τον Κύριο Ιησού και δοκιμάζει τον καθένα μας, είναι: **η αγάπη τής άνεσης, η φιλοδοξία κι η φιλαργυρία**.

Ο Κύρος αναδείχτηκε Νικητής και στους τρεις αυτούς πειρασμούς και μάλιστα στις πιο δύσκολες συνθήκες: ενώ ζούσε πεινασμένος και διψασμένος, δίχως στέγη πάνω από το κεφάλι Του, δίχως φίλους κοντά Του, στη μόνωση της ερήμου. Τα υπόμεινε όλα με τέτοιο τρόπο, ώστε ανάγκασε το διάβολο να φύγει από κοντά Του: «*Τότε αφίησιν αυτόν ο διάβολος, και ιδού άγγελοι προσήλθον και διηκόνουν αυτώ*» (Ματθ. δ' 11).
Πού ήταν ως τότε οι άγγελοι; Γιατί δεν ήταν κοντά Του να τον βοηθήσουν;
Σίγουρα απομακρύνθηκαν από κοντά Του με δική Του εντολή, όπως είναι αναμφίβολο ότι μπορούσε να τους καλέσει να τον βοηθήσουν, όταν και όσο τους ήθελε. Το επιβεβαίωσε ο ίδιος αυτό όταν τον συλλάβανε στη Γεθσημανή και τον οδηγούσαν σε δίκη. Ένας από τους μαθητές Του τράβηξε το μαχαίρι για να υπερασπιστεί το Διδάσκαλό Του. Ο Χριστός όμως τον απότρεψε λέγοντας: «*Ή δοκείς ότι ου δύναμαι άρτι παρακαλέσαι τον πατέρα μου, και παραστήσει μοι πλείους ή δώδεκα λεγεώνας αγγέλων;*» (Ματθ. κστ 53). Ο ίδιος δεν το επιθυμούσε αυτό. Ήθελε να δοκιμαστεί από το σατανά σαν άνθρωπος.

***

Κάθε άνθρωπος έχει τουλάχιστο έναν φύλακα άγγελο, για να τον βοηθήσει στον αγώνα του ενάντια στον πειρασμό. Ο Χριστός ήθελε να μείνει εντελώς μόνος Του, να μην έχει ούτε έναν άγγελο δίπλα Του. Ο Θεός παραχωρεί να δοκιμάζεται κάθε άνθρωπος από κάποια δαιμόνια. Ο Χριστός όμως ήθελε να δοκιμαστεί από τον ίδιο το σατανά, τον αρχηγό των πονηρών πνευμάτων. Με λίγα λόγια ήθελε να παλαίψει στις πιο δύσκολες συνθήκες με τους μεγαλύτερους πειρασμούς, εναντίον τού μεγαλύτερου πειραστή τού ανθρώπινου γένους, στον οποίο υποτάχθηκαν ο Αδάμ κι η Εύα στον παράδεισο. Έτσι πάλαιψε, η πάλη Του ήταν νικηφόρα και μας άφησε ένα μοναδικό παράδειγμα νίκης, γεμάτο ελπίδα και κουράγιο. Ο μεγάλος προφήτης Ησαΐας προείδε την πάλη και τη νίκη τού Κυρίου και προφήτεψε: «*Κύριος ο Θεός των δυνάμεων εξελεύσεται και συντρίψει πόλεμον, επεγερεί ζήλον και βοήσεται επί τους εχθρούς αυτού μετά ισχύος*» (Ησ. μβ' 13)

Όταν ο Ήρωας των ηρώων αναδείχτηκε νικητής, επέτρεψε στους αγγέλους να τον πλησιάσουν. «*Και ιδού άγγελοι προσήλθον και διηκόνουν αυτώ*» (Ματθ. δ' 11).

Μετά το παράδειγμα αυτό του μέγιστου Φιλανθρώπου που εμφανίστηκε στον αμαρτωλό κόσμο, του καλλίτερου Φίλου που θα μπορούσαμε ν’ αποκτήσουμε, ποιος από μας θα μπορούσε να παραπονεθεί για οποιαδήποτε δοκιμασία σ’ αυτή τη ζωή; Κανένας, αν έχει συνείδηση ή λίγη ντροπή. Γι’ αυτό ας κάνουμε γρήγορα, όσο ζούμε ακόμα στις ταραγμένες μέρες αυτής της ζωής, που όλα δείχνουν ότι θα συντομέψουν. **Ας βιαστούμε να μετανοήσουμε για την οκνηρία και την αμέλειά μας, να τηρήσουμε το νόμο τού Θεού. Ας βιαστούμε να κάνουμε υπακοή στο Θεό κι ας σταματήσουμε ν’ αμαρτάνουμε γογγύζοντας ενάντια στο θέλημά Του. Ας φροντίσουμε με ταπείνωση κι υπακοή να τηρούμε όλα εκείνα που ζητεί από μας ο Θεός: νηστεία, προσευχή και αγρυπνία. Ας προσέχουμε πολύ, για ν’ αποφύγουμε τις παγίδες τού πονηρού και των δαιμόνων του. Ο Θεός δεν απαιτεί νίκη από μας, γιατί γνωρίζει ότι δεν μπορούμε να την κατορθώσουμε. Ζητά μόνο την αφοσίωσή μας στο θέλημά Του, ταπείνωση κι υπακοή. Τα όπλα είναι δικά Του, όπως κι η νίκη είναι δική Του** . Θα βρίσκεται πάντα δίπλα μας, οι άγγελοί Του θα μας διακονούν. Θαυμαστός ο Θεός «*εν τη δυνάμει Του*», ανυπέρβλητος στα πλούτη και ανεξάντλητος στην αγάπη Του. Η ευσπλαχνία Του είναι τόσο μεγάλη απέναντι σ’ εμάς τους ανθρώπους, ώστε μας προσφέρει τη δική Του νίκη.

Σ’ Εκείνον πρέπει κάθε δόξα, από τους αγγέλους στον ουρανό κι από τους ανθρώπους στη γη, στον Πατέρα, τον Υιό και το Άγιο Πνεύμα, την ομοούσια και αδιαίρετη Τριάδα, τώρα και πάντα και στους αιώνες των αιώνων. Αμήν!

(Απόσπασμα από το βιβλίο «ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟ Γ' – ΟΜΙΛΙΕΣ ΣΤ' Αγίου Νικολάου Βελιμίροβιτς», Επιμέλεια – Μετάφραση: Πέτρος Μπότσης, Αθήνα 2014)

Συνιστούμε ανεπιφύλακτα στους επισκέπτες της ιστοσελίδος μας το εξαιρετικό βιβλίο με τις ομιλίες του Αγ. Νικολάου Βελιμίροβιτς: